

แนวทางการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักพรหมวิหาร 4 ของสถานศึกษา
ในกลุ่มสหวิทยาเขตสวนเทพรัตน์ที่ปัทมธัญบุรี*

GUIDELINES FOR THE ADMINISTRATION OF STUDENTS CARE AND SUPPORT
SYSTEM BASED ON THE FOUR BRAHMAVIHARA IN
SUANTHEPPARATTHIPTAICHALOEMPHRAKIAT UNITED CAMPUS
PATHUMTHANI PROVINCE

¹วิภัทร์ สุทธิจักร Wipat Suttijak ²พระครูวิรุฬห์สุตคุณ PhrakhruiWirunsuttakun

³พระมหาชำนาญ มหาชาโน PhramahaChamnan Mahajano

^{1, 2, 3}มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

Corresponding Author E-mail: Wipat_Suttijak@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา 2) เพื่อศึกษาวิธีการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักพรหมวิหาร 4 ของสถานศึกษา และ 3) เพื่อเสนอแนวทางการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักพรหมวิหาร 4 ของสถานศึกษา เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี โดยการวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครู จำนวน 234 คน สถิติวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการจำเป็นที่สถานศึกษาต้องการให้เกิดขึ้นด้วยวิธี Priority Needs Index (PNI) และการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 5 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษามากที่สุด คือ การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข รองลงมา คือ การส่งต่อ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การส่งเสริมและพัฒนา และการคัดกรองนักเรียน ตามลำดับ 2) วิธีการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักพรหมวิหาร 4 ประกอบด้วย (1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ครูที่ปรึกษาให้ความรัก ดูแลเอาใจใส่ รับฟังความคิดเห็นนักเรียน (2) การคัดกรองนักเรียน วิเคราะห์พฤติกรรมนักเรียน คัดกรองแบ่งกลุ่มในการช่วยเหลือ (3) การส่งเสริมและพัฒนา จัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมและพัฒนา มีการสนับสนุนและยกย่องชมเชยให้นักเรียนเกิดความภูมิใจ (4) การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข มีทีมงานในการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาในทุกๆ ด้าน และให้มีการติดตามดูแลอย่างใกล้ชิด (5) การส่งต่อ มีการส่งต่อนักเรียนไปยังผู้เชี่ยวชาญหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ และ 3) แนวทางการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาตามหลักพรหมวิหาร 4 ประกอบด้วย (1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ผู้บริหารแต่งตั้งครูที่ปรึกษาศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคล ให้การดูแลเอาใจใส่ และช่วยเหลือนักเรียนในด้านต่างๆ (2) การคัดกรองนักเรียน ครูที่ปรึกษาคัดกรองแบ่งกลุ่มนักเรียน เพื่อให้การช่วยเหลือได้ตรงตามความต้องการ (3) การส่งเสริมและพัฒนาจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้ใช้ชีวิตอย่างมีความสุข (4) การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขสร้างทีมงานในการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขปัญหานักเรียนใน

ทุกๆ ด้าน (5) การส่งต่อมีการประสานงานกับหน่วยงานในการส่งต่อนักเรียนไปยังผู้เชี่ยวชาญหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ

คำสำคัญ: การบริหาร, งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน, หลักพรหมวิหาร 4

Abstract

This research aims to 1) study the needs of student care system administration in educational institutions, 2) study the methods of student care system administration according to the principle of the Four Divine Abodes (Brahmavihāra) of educational institutions, and 3) propose the guidelines for student care system administration according to the principle of the Four Divine Abodes (Brahmavihāra) of educational institutions. This research was conducted using a mixed-method method. The quantitative research used a questionnaire with a sample of 234 teachers. The statistical analysis used the mean and standard deviation. The needs that educational institutions want to achieve were analyzed by using the Priority Needs Index (PNI), and the qualitative research by interviewing 5 key informants. The research results found that 1) the most important needs for student care system administration in educational institutions were prevention, assistance, and resolution, followed by referrals, getting to know students individually, promotion and development, and student screening, respectively. 2) The methods of student care system administration according to the principle of the Four Divine Abodes (Brahmavihāra) consisted of (1) Getting to know students individually, having counselors show love, care, and attention, and listening to students' opinions, (2) Screening students, analyzing student behavior, and screening and dividing them into groups for assistance, and (3) Promotion and development, organizing various activities for promotion and development, there was support and praise for students to feel proud, (4) Prevention, assistance and resolution, there was a team to prevent, assist and solve student problems in all aspects and there is close monitoring, (5) Referral, students were systematically referred to experts or related agencies. 3) Guidelines for student care and assistance system administration of educational institutions according to the principle of the Four Divine Abodes (Brahmavihāra), consisting of (1) Knowing students individually: Administrators appointed counselors to study students individually, provided care and assistance to students in various aspects. (2) Screening: Counselors screened and divided students into groups to aid that met their needs. (3) Promotion and development: Organizing various activities to promote and develop students to live happily. (4) Prevention, assistance and resolution: There was a team to prevent, assisted and solved student problems in all aspects. (5) Referral: There was coordination with agencies to refer students to experts or related agencies systematically.

Keywords: Administration, Students Care and Support System Based, The Four Brahmavihāra

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 มาตรา 6 ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษาว่าต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และมาตรา 22 แนวการจัดการศึกษายังให้ความสำคัญแก่ผู้เรียนทุกคนโดยยึดหลักว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ รวมทั้งมาตรา 23(5) ในการจัดการศึกษาต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา, 2562)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้กำหนดนโยบายให้สถานศึกษาทุกแห่งจัดให้มีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและกำหนดมาตรการสนับสนุนส่งเสริมศักยภาพนักเรียน เน้นกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาป้องกัน แก้ไขปัญหาและการคุ้มครองสิทธิเด็กโดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นมาตรการสู่การปฏิบัติในการสร้างความเข้มแข็งให้โรงเรียนมีมาตรฐานในการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2543) ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการหนึ่งในการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่จะดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีขั้นตอน วิธีการ และเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน มีครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานดังกล่าว โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา อาทิ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร ครูทุกคน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบที่มีขั้นตอน 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้วยความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคนที่มีพื้นฐานความเป็นมาที่ไม่เหมือนกันหล่อหลอมให้เกิดพฤติกรรมหลากหลายรูปแบบ ทั้งด้านบวกและด้านลบ การรู้จักข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียน จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ครูที่ปรึกษามีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำผลที่ได้มาจำแนกตามเกณฑ์การคัดกรอง ซึ่งเป็นการจัดแบ่งกลุ่มนักเรียนตามพฤติกรรม ซึ่งเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน 3) ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน เป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลได้เรียนรู้และพัฒนาให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีความภาคภูมิใจในตนเอง 4) ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข เป็นการดูแลเอาใจใส่และช่วยเหลือนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน โดยเฉพาะนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มที่มีปัญหา จำเป็นต้องได้รับการดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด 5) ด้านการส่งต่อนักเรียนเป็นกระบวนการที่นอกเหนือจากกระบวนการทั้งสี่ที่ปัญหามีความยากแก่การช่วยเหลือก็ควรดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญ โดยมีการส่งต่อ 2 รูปแบบ คือ การส่งต่อภายในและการส่งต่อภายนอก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี มีการบริหารจัดการในรูปแบบสหวิทยาเขตตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546 และกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ซึ่งสหวิทยาเขตสวนเทพรัตน์ ทัพใต้เฉลิมพระเกียรติ จังหวัดปทุมธานี เป็นหนึ่งในการจัดกลุ่มโรงเรียนเพื่อให้สะดวกต่อการบริหารจัดการงาน

ราชการ ประกอบด้วย โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต โรงเรียนเทพศิรินทร์คลองสิบสาม ปทุมธานี โรงเรียนธัญรัตน์ โรงเรียนทีปังกรวิทยาพัฒน์ (มัธยมวัดหัตถสารเกษตร) ในพระราชูปถัมภ์ฯ โรงเรียนหนองเสือ วิทยาคม และโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ 60 พรรษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี, 2565) ในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ผ่านมายังขาดประสิทธิภาพ ขาดความเข้มแข็ง และยังขาดความร่วมมือจากเครือข่ายที่จริงจัง เห็นได้จากข้อมูลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี พบว่า ปัญหาของนักเรียนแบ่งออกเป็นด้านต่างๆ เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ปัญหาด้านการเรียน ปัญหาด้านครอบครัว ปัญหาด้านสุขภาพกาย ปัญหาด้านพฤติกรรม สังคม ปัญหาด้านยาเสพติด (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี, 2566) ซึ่งปัญหาส่วนใหญ่เกิดจากผู้ปกครองขาดเวลาในการดูแลเอาใจใส่ ครอบครัวนักเรียนมีการหย่าร้าง ครอบครัวส่วนใหญ่มีปัญหาด้านเศรษฐกิจ นักเรียนหลายคนมีความเสี่ยงในเรื่องยาเสพติด เป็นแหล่งมั่วสุมในการเล่นเกมส์และการพนัน เป็นต้น ในการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคคลหลายฝ่าย เช่น ครูที่ปรึกษา หัวหน้าระดับ ผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน และบุคคลที่มีส่วนได้ส่วนเสีย เครือข่ายที่เข้ามามีส่วนร่วมในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนยังไม่มี ความเข้มแข็ง และปัญหาของการดูแลช่วยเหลือนักเรียนยังพบว่ายังมีจุดอ่อนอยู่หลายประการที่เป็นสาเหตุให้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนดำเนินการไปได้ไม่ดีเท่าที่ควร เช่น ไม่ได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษา ครูไม่มีทักษะในการให้คำแนะนำกับนักเรียน ผู้ปกครองขาดเวลาในการให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในการดูแลพฤติกรรม และนักเรียนไม่เข้ามามีส่วนร่วมเท่าที่ควร เป็นต้น

ด้วยเหตุดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน วิธีการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และแนวทางการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักพรหมวิหาร 4 ของสถานศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขตสวนเทพรัตน์ที่ปัทม์เฉลิมพระเกียรติ จังหวัดปทุมธานี ควรเป็นอย่างไร เพื่อนำผลที่ได้มาเป็นแนวทางในการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา เพื่อลดปัญหาของนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ เช่น ปัญหาการขาดเรียน ปัญหาการทะเลาะวิวาท ปัญหาใช้ยาเสพติด เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับสภาพโรงเรียนในโอกาสต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขตสวนเทพรัตน์ที่ปัทม์เฉลิมพระเกียรติ จังหวัดปทุมธานี
2. เพื่อศึกษาวิธีการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักพรหมวิหาร 4 ของสถานศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขตสวนเทพรัตน์ที่ปัทม์เฉลิมพระเกียรติ จังหวัดปทุมธานี
3. เพื่อเสนอแนวทางการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักพรหมวิหาร 4 ของสถานศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขตสวนเทพรัตน์ที่ปัทม์เฉลิมพระเกียรติ จังหวัดปทุมธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากร ได้แก่ ครูของโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตสวนเทพรัตน์ที่ปัทมธรรมาภิบาล จังหวัดปทุมธานี จำนวน 6 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 599 คน กลุ่มตัวอย่างใช้วิธีสุ่มเลือกหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง ตามตารางเปรียบเทียบที่สำเร็จรูปของ R.V. Krejcie และ D.W. Morgan (1970, อ้างใน ธาณินทร์ ศิลป์จารุ, 2560) และได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างครู จำนวน 234 คน

2. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขตสวนเทพรัตน์ที่ปัทมธรรมาภิบาล จังหวัดปทุมธานี จำนวน 5 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แบบสอบถาม ประกอบด้วยตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่คาดหวังของการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขตสวนเทพรัตน์ที่ปัทมธรรมาภิบาล จังหวัดปทุมธานี โดยมีการสร้างแบบสอบถามดังนี้ 1) ศึกษาแนวคิด หลักการ เอกสาร วิธีการดำเนินงานและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2) วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 3) กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือวิจัย 4) สร้างเครื่องมือวิจัย และนำเสนอร่างเครื่องมือวิจัยเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 5) นำเครื่องมือวิจัยที่ปรับปรุงตามคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา ความเหมาะสมของภาษาและเนื้อหารายชื่อ จากนั้นนำไปหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาที่ต้องการวิจัย (Item-Objective Congruence Index IOC) และเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป 6) นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขและผ่านการตรวจสอบแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่เป้าหมาย จำนวน 30 ชุด เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.988 7) จัดพิมพ์เครื่องมือวิจัยฉบับสมบูรณ์และนำไปใช้จริงเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป 8) ลักษณะแบบสอบถามและเกณฑ์การให้คะแนนเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

3.2 แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง เพื่อศึกษาวิธีการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักพรหมวิหาร 4 ของสถานศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขตสวนเทพรัตน์ที่ปัทมธรรมาภิบาล จังหวัดปทุมธานี

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิเคราะห์ทางสังคมศาสตร์ ดังนี้ 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน วิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ นำเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย 2) วิเคราะห์สภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขตสวนเทพรัตน์ที่ปัทมธรรมาภิบาล จังหวัดปทุมธานี โดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อวัดระดับและประเมินผล โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายของระดับค่าเฉลี่ยของ Best การวิเคราะห์ค่าความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) โดยวิธี Priority Needs Index (PNI) แบบปรับปรุง เป็นสูตรที่

ปรับปรุงจากสูตร PNI ดั้งเดิม โดย นางลักษณ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวาณิช เป็นวิธีการที่หาค่าผลต่างของ (I – D) แล้วหารด้วยค่า D

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์ ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) และสรุปเนื้อหาแต่ละประเด็นเพื่อหาลักษณะร่วม (Common Character) และข้อสรุปร่วม

สรุปผลการวิจัย

1. ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขตสวนเทพรัตน์ที่ปัทม์เฉลิมพระเกียรติ จังหวัดปทุมธานี ดังในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นและดัชนี PNImodified การจัดเรียงตามความต้องการจำเป็นของการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขตสวนเทพรัตน์ที่ปัทม์เฉลิมพระเกียรติ จังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวม

สภาพปัจจุบันที่คาดหวังและ ความต้องการจำเป็นของการ บริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของสถานศึกษา	n = 234 คน						PNI _{modified}	ลำดับ
	ระดับความคิดเห็น							
	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่คาดหวัง				
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	3.96	0.56	มาก	4.75	0.51	มากที่สุด	0.2102	3
2. การคัดกรองนักเรียน	3.96	0.64	มาก	4.73	0.54	มากที่สุด	0.1998	5
3. การส่งเสริมและพัฒนา	3.98	0.62	มาก	4.76	0.55	มากที่สุด	0.2092	4
4. การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข	3.58	0.63	มาก	4.76	0.57	มากที่สุด	0.3314	1
5. การส่งต่อ	3.56	0.64	มาก	4.71	0.58	มากที่สุด	0.3230	2
ภาพรวม	3.81	0.62	มาก	4.74	0.55	มากที่สุด	0.2547	

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขตสวนเทพรัตน์ที่ปัทม์เฉลิมพระเกียรติ จังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก จำแนกตามรายด้าน พบว่า ด้านที่มีระดับความคิดเห็นในระดับสูงสุดเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการส่งเสริมและพัฒนา ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข และด้านการส่งต่อ

ส่วนสภาพที่คาดหวังของการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขตสวนเทพรัตน์ที่ปัทม์เฉลิมพระเกียรติ จังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด จำแนกตามรายด้าน พบว่า ด้านที่มีระดับความคิดเห็นในระดับสูงสุดเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการส่งเสริมและพัฒนา ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน และด้านการส่งต่อ

เมื่อเรียงลำดับของความต้องการจำเป็นที่มีความสำคัญมากที่สุด เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข (PNI_{modified} = 0.3314) ด้านการส่งต่อ (PNI_{modified} =

0.3230) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล (PNI_{modified} = 0.2102) ด้านการส่งเสริมและพัฒนา (PNI_{modified} = 0.2092) และด้านการคัดกรองนักเรียน (PNI_{modified} = 0.1998) ตามลำดับ

นำผลดังกล่าวมาจัดเรียงลำดับความสำคัญตามความต้องการจำเป็นของการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขตสวนเทพรัตน์ที่ปัทม์เฉลิมพระเกียรติ จังหวัดปทุมธานี ดังนี้ ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข ด้านการส่งต่อ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการส่งเสริมและพัฒนา และด้านการคัดกรองนักเรียน

2. วิธีการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักพรหมวิหาร 4 ของสถานศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขตสวนเทพรัตน์ที่ปัทม์เฉลิมพระเกียรติ จังหวัดปทุมธานี จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลตามหลักพรหมวิหาร 4 ได้แก่ การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลตามหลักพรหมวิหาร 4 ทำได้โดยการให้ครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการทำ ความรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้วยการให้ความรักความเมตตา ดูแลเอาใจใส่นักเรียนและให้ความสำคัญกับนักเรียนเป็นสำคัญ (เมตตา) ศึกษา นักเรียนเป็นรายบุคคลด้วยวิธีการต่างๆ มีการรับฟังความคิดเห็น ความรู้สึก ความเข้าใจนักเรียน และสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียน เพื่อให้ครูที่ปรึกษาเข้าใจและช่วยเหลือนักเรียนในด้านต่างๆ ได้ (กรุณา) โดยไม่มีการแบ่งนักเรียนหรือตัดสินผู้เรียนในลักษณะผิดถูก (อุเบกขา) นอกจากนี้มีการช่วยเหลือนักเรียนและส่งเสริมด้วยวิธีต่างๆ ตามความต้องการของนักเรียนและปรารถนาให้นักเรียนใช้ชีวิตอย่างมีความสุข (มุทิตา)

2.2 ด้านการคัดกรองนักเรียนตามหลักพรหมวิหาร 4 ได้แก่ การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการคัดกรองนักเรียนตามหลักพรหมวิหาร 4 ทำได้โดยการวิเคราะห์พฤติกรรมและระบุความต้องการของนักเรียนที่อาจต้องการการดูแลช่วยเหลือ (เมตตา) และคัดกรองนักเรียนโดยการแบ่งกลุ่มนักเรียนเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา เพื่อให้การดูแลและช่วยเหลือตรงตามวัตถุประสงค์ของนักเรียนแต่ละกลุ่ม ตามความต้องการของนักเรียน (กรุณา) นำผลการวิเคราะห์และคัดกรองนักเรียนมาใช้ในการช่วยเหลือ ส่งเสริมและพัฒนานักเรียน (มุทิตา) นอกจากนี้การคัดกรองนักเรียนเป็นกระบวนการที่ต้องการความร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครอง นักเรียน และบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นการช่วยเหลือนักเรียนในกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ (อุเบกขา)

2.3 ด้านการส่งเสริมและพัฒนาตามหลักพรหมวิหาร 4 ได้แก่ การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งเสริมและพัฒนาตามหลักพรหมวิหาร 4 ทำได้โดยการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมและพัฒนานักเรียนตามความสามารถ ศักยภาพและความต้องการของแต่ละบุคคล (กรุณา) รวมถึงเสริมสร้างและพัฒนาทักษะการใช้ชีวิตอย่างมีความสุข (เมตตา) และการมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่นโดยปฏิบัติกับผู้อื่นอย่างเท่าเทียม (อุเบกขา) นอกจากนี้ควรมีการสนับสนุน ยกย่อง ชมเชย ให้รางวัลนักเรียนที่ประกอบคุณงามความดีหรือสร้างชื่อเสียงให้กับสถานศึกษา เพื่อให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจ (มุทิตา)

2.4 ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขตามหลักพรหมวิหาร 4 ได้แก่ การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขตามหลักพรหมวิหาร 4 ทำได้โดยการสร้างทีมงานที่มีความเชี่ยวชาญและเต็มใจ เอาใจใส่ในการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาให้นักเรียน (เมตตา) สร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนร่วมกันดูแลและช่วยเหลือนักเรียนในทุกๆ ด้าน และให้มีการติดตามดูแลนักเรียนกลุ่มเสี่ยงอย่างใกล้ชิด (อุเบกขา) รวมถึงการหาวิธีการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาให้นักเรียนโดย

การจัดทำแผนการช่วยเหลือ การให้คำปรึกษาแก่นักเรียนที่มีปัญหาหรือมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ (กรุณา) นอกจากนี้ควรสนับสนุนและสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและการเสริมสร้างทักษะที่จำเป็นในการป้องกัน ปรับปรุงและแก้ไขปัญหานักเรียน เพื่อให้นักเรียนเป็นคนดีและมีความสุข (มูทิตา)

2.5 ด้านการส่งต่อตามหลักพรหมวิหาร 4 ได้แก่ การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการส่งต่อตามหลักพรหมวิหาร 4 ทำได้โดยการประสานงานกับทีมงานหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และให้ผู้ปกครองนักเรียนรับทราบ เพื่อร่วมกันหาแนวทางช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาและยากต่อการช่วยเหลือ (เมตตา) ส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอก เพื่อช่วยเหลือและแก้ไขปัญหานักเรียน (กรุณา) อีกทั้งควรมีการประสานงานการส่งต่ออย่างเป็นระบบ มีการบันทึกผลการช่วยเหลือหรือรายงานการส่งต่อนักเรียน ซึ่งเป้าหมายที่ชัดเจนของการส่งต่อก็คือการสนับสนุนความเป็นอยู่ของนักเรียนในทุกด้าน โดยให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ พฤติกรรมที่ดี และสุขภาพที่ดี (อุเบกขา) เพื่อให้เด็กนักเรียนมีโอกาสในการเติบโตและประสบความสำเร็จในชีวิตอย่างเต็มที่ในอนาคต (มูทิตา)

3. แนวทางการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักพรหมวิหาร 4 ของสถานศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขตสวนเทพรัตน์ที่ปัทมเกียรติ จังหวัดปทุมธานี ตามกระบวนการของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำนวน 5 ด้าน ดังนี้

3.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลตามหลักพรหมวิหาร 4 มีแนวทางการบริหารโดยแต่งตั้งครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการทำความรู้จักนักเรียน ด้วยการให้ความรักความเมตตา ดูแลเอาใจใส่ และมีความปรารถนาดี (เมตตา) มีการรับฟังความคิดเห็น ความรู้สึก และเข้าใจนักเรียน เพื่อให้ครูที่ปรึกษาช่วยเหลือนักเรียนในด้านต่างๆ ได้ (กรุณา) โดยไม่มีการแบ่งนักเรียนหรือตัดสินผู้เรียนในลักษณะผิดถูก (อุเบกขา) นอกจากนี้ควรให้ความช่วยเหลือนักเรียนและส่งเสริมด้วยวิธีต่างๆ ตามความต้องการของนักเรียน (มูทิตา)

3.2 ด้านการคัดกรองนักเรียนตามหลักพรหมวิหาร 4 มีแนวทางในการบริหารโดยให้ครูที่ปรึกษาหรือครูผู้สอนวิเคราะห์พฤติกรรมและระบุความต้องการของนักเรียนที่ต้องการการดูแลช่วยเหลือ (เมตตา) คัดกรองนักเรียนโดยการแบ่งกลุ่มเพื่อดูแล ช่วยเหลือได้ตรงตามวัตถุประสงค์และตามความต้องการของนักเรียนแต่ละกลุ่ม (กรุณา) นำผลการคัดกรองนักเรียนมาใช้ในการช่วยเหลือ ส่งเสริมและพัฒนานักเรียน (มูทิตา) นอกจากนี้ควรให้มีการร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครอง นักเรียน และบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (อุเบกขา) และต้องมีการบันทึกและรายงานผลการวิเคราะห์เป็นภาพรวมของโรงเรียน

3.3 ด้านการส่งเสริมและพัฒนาตามหลักพรหมวิหาร 4 มีแนวทางในการบริหารโดยการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมและพัฒนานักเรียนตามความสามารถ ศักยภาพและความต้องการของแต่ละบุคคล (กรุณา) รวมถึงเสริมสร้างและพัฒนาทักษะการใช้ชีวิตอย่างมีความสุข (เมตตา) และมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น โดยปฏิบัติกับผู้อื่นอย่างเท่าเทียม (อุเบกขา) นอกจากนี้ควรมีการยกย่อง ชมเชยนักเรียนที่ประกอบคุณงามความดีหรือสร้างชื่อเสียงให้กับสถานศึกษา เพื่อให้เด็กนักเรียนเกิดความภาคภูมิใจ (มูทิตา)

3.4 ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขตามหลักพรหมวิหาร 4 มีแนวทางในการบริหารโดยการสร้างทีมงานที่มีความเชี่ยวชาญ เอาใจใส่ในการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขปัญหานักเรียน (เมตตา) สร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนร่วมกันดูแลและช่วยเหลือนักเรียนในทุกๆ ด้าน (อุเบกขา) รวมถึงการหาวิธีการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขปัญหานักเรียนโดยการจัดทำแผนการช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแก่นักเรียนที่

มีปัญหาหรือมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ (กรรณ) นอกจากนี้ควรสนับสนุนและสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม และการเสริมสร้างทักษะที่จำเป็นในการป้องกัน ปรับปรุงและแก้ไขปัญหานักเรียน เพื่อให้เด็กเป็นคนที่มีความสุข (มุกิตา)

3.5 ด้านการส่งต่อตามหลักพรหมวิหาร 4 มีแนวทางในการบริหารโดยการประสานงานกับทีมงานหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันหาแนวทางช่วยเหลือเด็กที่มีปัญหาและยากต่อการช่วยเหลือ (เมตตา) ส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอก เพื่อช่วยเหลือและแก้ไขปัญหานักเรียน (กรรณ) อีกทั้งควรมีการบันทึกผลการช่วยเหลือหรือรายงานการส่งต่อเด็ก ซึ่งเป้าหมายที่ชัดเจนของการส่งต่อก็คือการสนับสนุนความเป็นอยู่ของเด็กในทุกด้าน โดยให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ พฤติกรรมที่ดี และสุขภาพที่ดี (อุเบกขา) เพื่อให้เด็กมีโอกาสในการเติบโตและประสบความสำเร็จในชีวิตอย่างเต็มที่ในอนาคต (มุกิตา)

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพบประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล ดังต่อไปนี้

1. การศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือเด็กของสถานศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขตสวนเทพรัตน์ที่ไปให้เฉลิมพระเกียรติ จังหวัดปทุมธานี พบว่าเมื่อนำผลดังกล่าวมาจัดเรียงลำดับความสำคัญตามความต้องการจำเป็นของการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือเด็กของสถานศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขตสวนเทพรัตน์ที่ไปให้เฉลิมพระเกียรติ จังหวัดปทุมธานี ได้ดังนี้ 1) ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข 2) ด้านการส่งต่อ 3) ด้านการรู้จักเด็กเป็นรายบุคคล 4) ด้านการส่งเสริมและพัฒนา และ 5) ด้านการคัดกรองเด็ก ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่า ในด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข ครูมีความต้องการให้ผู้บริหารดำเนินการมากที่สุด โดยให้ผู้บริหารดำเนินการให้มีการติดตามดูแลช่วยเหลือเด็กกลุ่มเสี่ยงอย่างใกล้ชิด และต่อเนื่อง รวมถึงให้มีการประสานงานกับฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหให้กับเด็กต่อไป ซึ่งสอดคล้องบางประการกับงานวิจัยของนุรมาน พิทักษ์สุขสันต์ (2564) ที่ผลการวิจัยพบว่า การป้องกันและแก้ไขปัญหามิควรดำเนินการให้มีความเอาใจใส่ในการป้องกันและแก้ไขปัญหามากเกินไป และสอดคล้องบางประการกับงานวิจัยของสุธิดา พงษ์สวัสดิ์ (2561) ที่ผลการวิจัยพบว่า แนวทางด้านการป้องกันและแก้ไขปัญห โรงเรียนควรมีการจัดกิจกรรมแก้ไขปัญหามากกว่าเด็กกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และเด็กกลุ่มมีปัญหา

2. การศึกษาวิธีการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือเด็กตามหลักพรหมวิหาร 4 ของสถานศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขตสวนเทพรัตน์ที่ไปให้เฉลิมพระเกียรติ จังหวัดปทุมธานี สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้ 1) การรู้จักเด็กเป็นรายบุคคล โดยการทำความเข้าใจใส่ใจเด็กและให้ความสำคัญกับเด็กเป็นสำคัญ ศึกษาเด็กเป็นรายบุคคลด้วยวิธีการต่างๆ นอกจากนี้มีการช่วยเหลือเด็กและส่งเสริมด้วยวิธีต่างๆ ตามความต้องการของเด็ก 2) การคัดกรองเด็ก โดยการคัดกรองเด็กเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา เพื่อให้การดูแลและช่วยเหลือให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของแต่ละกลุ่ม ส่งเสริมและพัฒนาเด็ก และต้องการความร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครอง นักเรียน และบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง 3) การส่งเสริมและพัฒนา โดยส่งเสริมและพัฒนานักเรียนตามความสามารถแต่ละบุคคล อีกทั้งควรมีการสนับสนุน ยกย่องชมเชย ให้รางวัลเด็กที่ประกอบคุณงามความดีหรือสร้างชื่อเสียงให้กับสถานศึกษาเพื่อให้นักเรียนเกิดภาคภูมิใจ 4) การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข โดยการจัดทำแผน สร้างระบบบริหารจัดการการช่วยเหลือเพื่อ

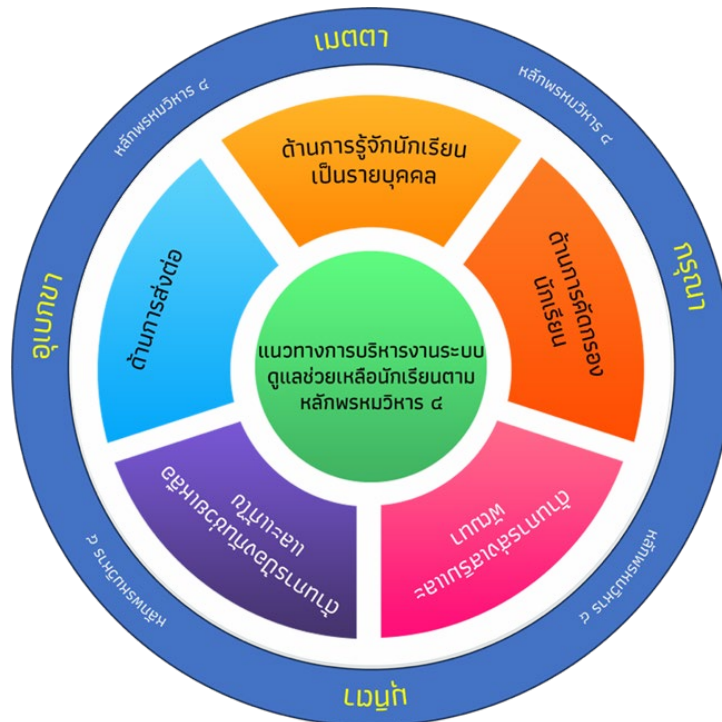

ป้องกันปัญหาต่างๆ ติดตามดูแลนักเรียนกลุ่มเสี่ยงอย่างใกล้ชิด รวมถึงหาวิธีการป้องกันช่วยเหลือ แก้ไขปัญหา นักเรียน เพื่อให้ นักเรียนเป็น คนดี เก่ง มีสุข 5) การส่งต่อ โดยการร่วมมือ หาแนวทางการแก้ไข ปัญหาที่ยากต่อการช่วยเหลือ และส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอก ซึ่งสอดคล้องบางประการกับงานวิจัยของวราพร ม่วงประดม และพรเทพ รุ่งแผน (2558) ที่ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีแนวทางด้านการปรับปรุงและพัฒนา การมีส่วนร่วมของบุคลากร ตลอดจนการวางแผน ติดตามผลและประเมินผลการปรับปรุง

3. การศึกษาแนวทางการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักพรหมวิหาร 4 ของสถานศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขตสวนเทพรัตน์ที่ปัทมเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดปทุมธานี สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยให้ครูที่ปรึกษาศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคลด้วยขั้นตอนและวิธีการต่างๆ นอกจากนี้มีการช่วยเหลือและส่งเสริมด้วยวิธีต่างๆ ตามความต้องการของนักเรียน ตลอดจนให้ครูที่ปรึกษาร่วมมือกับผู้ปกครองในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และต้องดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนในการจัด ในการจัดทำข้อมูลรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน โดยให้ครูที่ปรึกษาวิเคราะห์พฤติกรรม และคัดกรองนักเรียนโดยการแบ่งกลุ่ม เพื่อใช้ในการช่วยเหลือส่งเสริมและพัฒนานักเรียน โดยจะต้องได้รับความร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครอง นักเรียน และบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง 3) การส่งเสริมและพัฒนา โดยการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมและพัฒนานักเรียนตามความสามารถ ศักยภาพและความต้องการของแต่ละบุคคล ให้เหมาะสมกับนักเรียนในแต่ละกลุ่มเป้าหมาย นอกจากนี้ต้องให้การสนับสนุนยกย่อง ชมเชย ให้รางวัลแก่นักเรียนที่ประกอบคุณงามความดีหรือสร้างชื่อเสียงให้กับสถานศึกษาเพื่อให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจ 4) การป้องกันช่วยเหลือ และแก้ไข โดยการจัดทำแผนและโครงสร้างระบบบริหารจัดการการช่วยเหลือที่เหมาะสมเพื่อป้องกันปัญหาต่างๆ จัดตั้งกลุ่มสนับสนุนและประสานงานในการความช่วยเหลือ ติดตามดูแลนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหาอย่างใกล้ชิดอีกทั้งเสริมสร้างทักษะที่จำเป็นในการป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียน เพื่อให้ นักเรียนเป็น คนดี เก่ง มีสุข 5) การส่งต่อโดยสร้างความร่วมมือ หาแนวทางการแก้ไข ปัญหาที่ยากต่อการช่วยเหลือ มีการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอก และร่วมประสานงานการส่งต่ออย่างเป็นระบบ พร้อมบันทึกผลการช่วยเหลือหรือรายงานการส่งต่อนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ยังมีความสอดคล้องบางประการกับงานวิจัยของ Teed (2002) ที่ผลการวิจัยพบว่า ครูต้องเอาใจใส่ต่อปัญหาและความต้องการของนักเรียนในเรื่องต่างๆ นอกเหนือจากการเรียนการสอนตามปกติ การศึกษาพบว่า ครูได้ใช้วิธีการให้คำปรึกษาหลากหลายวิธีในชั้นเรียนวิธีที่ใช้มากที่สุด คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อเป็นมาตรการป้องกันรักษา ฟื้นฟูได้อีกด้วย และสอดคล้องกับงานวิจัยของปรมาภรณ์ สนธิ (2560) ที่ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความสำคัญเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะด้านการส่งต่อนักเรียนและการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลเป็นการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาสามารถตอบสนองต่อนโยบายสถานศึกษาที่สำคัญ

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัย คือ แนวทางการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักพรหมวิหาร 4 ของสถานศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขตสวนเทพรัตน์ที่ปัทมเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดปทุมธานี สรุปองค์ความรู้การวิจัย ในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

จากภาพที่ 1 ผู้วิจัยสรุปได้เป็นองค์ความรู้การวิจัยมีอธิบายว่า

1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลตามหลักพรหมวิหาร 4 ได้แก่ ครูที่ปรึกษาศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคลด้วยขั้นตอนและวิธีการต่างๆ โดยการให้ความรักความเมตตา ดูแลเอาใจใส่และมีความปรารถนาดีต่อนักเรียน มีการรับฟังความคิดเห็น ความรู้สึก และเข้าใจนักเรียน โดยไม่มีการแบ่งนักเรียนหรือตัดสินในลักษณะผิดถูก นอกจากนี้ควรให้ความช่วยเหลือนักเรียนและส่งเสริมด้วยวิธีต่างๆ ตามความต้องการของนักเรียนเพื่อให้นักเรียนใช้ชีวิตอย่างมีความสุข
2. การคัดกรองนักเรียนตามหลักพรหมวิหาร 4 ครูที่ปรึกษาวิเคราะห์พฤติกรรมนักเรียนที่ต้องการดูแลช่วยเหลือ และคัดกรองนักเรียนโดยการแบ่งกลุ่มให้ตรงตามวัตถุประสงค์และตามความต้องการของนักเรียนแต่ละกลุ่ม นำผลการคัดกรองมาใช้ในการช่วยเหลือ ส่งเสริมและพัฒนานักเรียน นอกจากนี้ควรให้มีการร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครอง นักเรียน และบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. การส่งเสริมและพัฒนาตามหลักพรหมวิหาร 4 ผู้บริหาร คณะครู และบุคลากรทางการศึกษาร่วมกันจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมและพัฒนานักเรียนตามความสามารถ ศักยภาพและความต้องการของแต่ละบุคคลให้ใช้ชีวิตอย่างมีความสุข มีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่นโดยปฏิบัติกับผู้อื่นอย่างเท่าเทียม นอกจากนี้ควรยกย่อง ชมเชยนักเรียนที่ประกอบคุณงามความดีหรือสร้างชื่อเสียงให้กับสถานศึกษา เพื่อให้นักเรียนเกิดภาคภูมิใจ
4. การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขตามหลักพรหมวิหาร 4 ผู้บริหารจัดทำแผนการป้องกัน ร่วมประสานงานระหว่างครูที่ปรึกษา หัวหน้าระดับ รวมถึงผู้ปกครองร่วมให้ความช่วยเหลือ ติดตามดูแลนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหาอย่างใกล้ชิด รวมถึงหาวิธีการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขปัญหา อีกทั้งยังส่งเสริม

สนับสนุนและสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม และเสริมสร้างทักษะที่จำเป็นในการป้องกัน แก้ไขปัญหาของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนเป็นคนดีและมีความสุข

5. การส่งต่อตามหลักพรหมวิหาร 4 ผู้บริหารประสานงานกับทีมงานหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมกันหาแนวทางช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาและยากต่อการช่วยเหลือ โดยการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอก เพื่อช่วยเหลือและแก้ไขปัญหานักเรียน ให้การสนับสนุนความเป็นอยู่ของนักเรียนในทุกด้าน ซึ่งให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ พฤติกรรมที่ดี และสุขภาพที่ดี เพื่อให้เด็กนักเรียนมีโอกาสในการเติบโตและประสบความสำเร็จในชีวิตอย่างเต็มที่ใน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารควรดำเนินการให้มีการติดตามดูแลช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยงอย่างใกล้ชิด และต่อเนื่อง

1.2 ผู้บริหารควรดำเนินการให้มีการประสานงานกับฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหให้กับนักเรียน

1.3 ผู้บริหารควรดำเนินการให้มีการบันทึกผลการช่วยเหลือ แก้ไขปัญหา และติดตามผลนักเรียน

1.4 ผู้บริหารสถานศึกษาอื่นๆ สามารถนำผลที่ได้จากงานวิจัยนี้เป็นแนวปฏิบัติในการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเรื่อง การสร้างเครือข่ายการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระดับประถมศึกษา หรือมัธยมศึกษา

2.2 ควรทำการศึกษาวิจัยต่อไปโดยติดตามผลของแนวทางการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักพรหมวิหาร 4 ของโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตสวนเทพรัตน์ที่ปัทม์เฉลิมพระเกียรติ เพื่อนำเป็นแนวทางในการพัฒนาต่อไป

2.3 ควรศึกษาเรื่องการพัฒนาวัตกรรมการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาในระดับประถมศึกษา หรือมัธยมศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- ธ.สุรางค์ บุญทอง. (2563). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2560). การวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS. พิมพ์ครั้งที่ 17. กรุงเทพมหานคร: เอส.อาร์.พรินต์ติ้ง แมสโปรดักส์.
- นุรมาน พิทักษ์สุขสันต์. (2564). การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสายบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- วรภาพร ม่วงประถม และพรเทพ รุ่งแผน. (2558). การศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. วารสารวิจัยและพัฒนาวิจัยในพระบรมราชูปถัมภ์. 10(2). 47.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี. (2565). รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565. ปทุมธานี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี. (2566). แบบรายงานผลการปฏิบัติงานของนักจิตวิทยาโรงเรียนประจำเขตพื้นที่การศึกษาโดยนักจิตวิทยาโรงเรียนประจำสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ประจำปีงบประมาณ 2566. ปทุมธานี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). คู่มือการคัดเลือกสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อรับรางวัลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนประจำปี 2561. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2547). แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- สุธิดา พงษ์สวัสดิ์. (2561). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี. การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- Teed, C. M. (2002). Meeting student's social and emotional needs: Elementary teacher's perceptions of counseling in the classroom. Dissertation Abstracts International.
- Krejcie, R.V. & D.W. Morgan. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. Educational and Psychological Measurement. 30(3). 607-610.